

Mitologia i literatura

Codi: 100422

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Pàmias Massana

Correu electrònic: Jordi.Pamias@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Atès el caràcter introductor d'aquesta assignatura, no es pressuposa cap coneixement ni de la mitologia, l'art o la literatura grecoromanes i, per tant, l'estudiant ha de tenir una bona disposició a aproximar-se a aquests aspectes des dels seus continguts més bàsics. Només es demana interès per l'antiguitat clàssica i la seva pervivència, la literatura universal, l'art i altres manifestacions culturals.

Llengua

L'estudiant ha d'estar disposats a seguir les classes impartides en català.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries

Objectius

Aquesta assignatura pretén ser una introducció a la mitologia grecoromana i la seva pervivència fins a l'actualitat. Ens aproximarem a la definició dels conceptes de mite, mitologia i mitografia; a l'anàlisi de la iconografia per a la identificació dels referents mítics; als déus i a alguns dels principals cicles mítics; a les fonts literàries de la mitologia grega i romana; als contextos literaris, religiosos i quotidians en què circulaven els mites en l'antiguitat; a la transmissió la mitologia des de l'antiguitat fins al món actual; a les diverses interpretacions que s'han proposat del fet mític i dels relats mítics.

Es completaran aquests continguts amb la confrontació amb una selecció de fonts literàries i iconogràfiques que ens permeten conèixer la mitologia clàssica en el seu context i exemplificar-ne la pervivència. En acabar el curs, l'estudiant s'haurà aproximat a diferents teories, antigues i modernes, sobre el mite i la seva interpretació. S'haurà familiaritzat amb déus antics, la seva mitologia i els seus cultes, i amb alguns dels principals cicles mítics de la tradició grecolatina, haurà assimilat l'ús de les principals eines, literàries i iconogràfiques, per a la identificació i estudi dels mites antics, de les seves fonts gregues i llatines, així com la seva recepció en la tradició occidental.

Competències

Humanitats

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos
2. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
3. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
4. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
5. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
6. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
7. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
8. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
9. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

Temari

1. Presentació: la mitologia grecolatina en el nostre entorn
2. Què és un mite? Assaig de definició.
3. Les fonts per a l'estudi de la mitologia: literatura i art.
4. El mite a Grècia. Mite i logos.
5. Les interpretacions de la mitologia.
6. Mites cosmogònics i teogònics.
7. Els déus olímpics.
8. Mites de Creta.
9. El casal de Tebes.
10. La guerra de Troia.

Metodologia

La participació en les activitats docents servirà a l'estudiant per adquirir unes eines d'anàlisi i estudi dels mites grecoromans des de les seves fonts fins a la seva pervivència al llarg dels segles, especialment en la literatura i les arts plàstiques. Les activitats d'aprenentatge, consistents en l'anàlisi i comentari de textos literaris i/o d'altres manifestacions culturals, en un examen i en un treball final, permetran aprofundir i consolidar els coneixements i competències adquirits.

L'estudiant trobarà els materials al campus virtual (Moodle) de l'assignatura: activitats, dossiers de textos, presentacions, enllaços, materials audiovisuals, notícies de l'actualitat...

L'examen consistirà en l'anàlisi de textos literaris i imatges artístiques de l'antiguitat i la tradició clàssica que tractin mites o de passatges teòrics sobre mitologia.

El treball final consistirà en una d'aquestes dues opcions:

- Estudi d'un mite o personatge mític, que haurà de comprendre tres aspectes bàsics:
 1. Fonts literàries,
 2. Iconografia antiga,
 3. Tradició literària i artística.

- Estudi aprofundit d'una obra artística o literària basada en un mite per analitzar-ne el tractament i les fonts.

En cas que per raons justificades (conferències, assemblees d'estudiants, congressos, etc.) es perdessin algunes classes, es podran recuperar allargant el període de classes o proposant activitats substitutives.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes	43,5	1,74	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Examen	1,5	0,06	1, 2, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Treball	50	2	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Activitats i treballs online	30	1,2	1, 2, 5
Estudi personal	25	1	1, 4, 5, 6, 7, 9

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- La no presentació del treball impedirà aprovar l'assignatura.
- La recuperació consistirà en un examen escrit i, si escau, la reelaboració del treball.
- Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.
- Amb la recuperació solament es podrà recuperar la nota de l'examen i, si escau, del treball, si s'han suspès o si no s'han pogut realitzar per una causa justificada amb un document oficial. Recuperar una altra activitat no realitzada en el seu moment només serà possible per un motiu que es pugui justificar amb un document oficial.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, com el plagi o altres mitjans no lícits, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin més d'una irregularitat en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.
- Només es podrà canviar una data d'una activitat d'avaluació si l'absència de l'estudianto l'ano entrega de l'activitat es pot justificar amb un document oficial
- La revisió d'exàmens i altres activitats es realitzarà amb el professor en la data i l'horari que aquest determini i comuniqui al conjunt d'estudiants.
- La qualificació de No Avaluable només es donarà si es compleixen aquestes tres condicions:
 1. l'estudiant no lliura cap activitat d'avaluació,
 2. no es presenta a l'examen.
 3. no es presenta a la reavaluació

Nota:

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'Estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast

Calendari:

- Període lectiu: des del dilluns 7 de febrer fins al dimecres 1 de juny.
- Examen: segona setmana de juny.
- Límit per a l'entrega del guió del treball (obligatori en una tutoria concertada): dimecres 20 d'abril.
- Entrega del treball: fins el dilluns 13 de juny (inclòs).
- Les altres activitats s'hauran de presentar al llarg del curs.

Avís: les dates d'aquest calendari es poden modificar per motius justificats.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50	0	0	1, 5, 6, 8
Participació a les classes i altres activitats docents	20	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7
Treball	30	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia

- Irène Aghion - François Lissarrague - Claire Barbillon, *Guía iconográfica de los héroes y dioses de la antigüedad*, Madrid, Alianza editorial, 1997.
- Yves Bonnefoy (ed.), *Diccionario de las mitologías y de las religiones de las sociedades tradicionales y del mundo antiguo*, 6 vols., Barcelona 1996 i segs. (orig. París 1981).
- Walter Burkert, *Religión griega. Arcaica y Clásica*, Madrid, Abada editores, 2007 (orig. Stuttgart 1977).
- Richard Buxton, *El imaginario griego: los contextos de la mitología*, Madrid, Cambridge University Press, 2000 (orig. Cambridge 1994).
- Thomas H. Carpenter, *Art and Myth in Ancient Greece. A Handbook*, Londres 1991 (orig. Repr. 1998).
- Marcel Detienne, *La invención de la mitología*, Madrid 1985 (orig. París 1981).
- Lowell Edmunds (ed.), *Approaches to Greek Myth*. Second Edition, Baltimore, 2014.
- Lowell Edmunds, *Greek Myth*, Berlin & Boston, 2021
- Miguel Ángel Elvira, *Arte y mito. Manual de iconografía clásica*, Madrid, Sílex, 2008.
- Anthony Grafton, Glenn W. Most, Salvatore Settis, *The Classical Tradition*, Cambridge (Mass.) - Londres, Belknap, 2010.
- Gilbert Highet, *La tradición clásica. Influencias griegas y romanas en la literatura occidental*, Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 1978 (orig. 1948).
- Timothy Gantz, *Early Greek Myth. A Guide to Literary and Artistic Sources*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1993.
- Carlos García Gual, *Introducción a la mitología griega*, Madrid, Alianza Editorial, 2007 (orig. 1992).
- González González, M. y Romero Mariscal, L. (eds.), *Claves para la lectura del mito griego*, Madrid, 2021.
- Fritz Graf, *Greek Mythology. An Introduction*, Baltimore-Londres, Johns Hopkins University Press, 1993.
- Pierre Grimal, *Diccionario de mitología griega i romana*, Barcelona, Edicions de 1984, 2008 (versió castellana: Paidós, 2007) (ed. orig. París 1951).

- Robin Hard, *El gran libro de la mitología griega*, Madrid, La Esfera de los Libros, 2008.
- Christine Harrauer - Herbert Hunger, *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona, Herder, 2008.
- Geoffrey Stephen Kirk, *El mito. Su significado y funciones en la antigüedad y otras culturas*, Barcelona 1985 (orig. 1970).
- Antonio López Eire - María del Henar Velasco López, *La mitología griega: lenguaje de dioses y hombres*, Madrid, Arco, 2012.
- Lucia Impelluso, *Héroes y dioses de la antigüedad*, Barcelona, Electa, 2002
- *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae*, Zurich-Munic, Artemis, 1981.
- René Martin (dir.), *Diccionario de la mitología clásica*, Madrid, Espasa Calpe, 1998 (orig. *Dictionnaire culturel de la mythologie gréco-romaine*, París, Nathan, 1992).
- Mark Morford - Robert J. Lenardon - Michael Sham, *Classical Mythology, Internationaltenth edition*, Oxford, Oxford University Press, 2015.
- Jane D. Reid, *The Oxford Guide to Classical Mythology in the Arts, 1300-1990s*, Oxford, Oxford University Press, 1993.
- Antonio Ruiz de Elvira, *Mitología clásica*, Madrid, Gredos, 1975.
- Joan Soriol - Santiago Cucurella - Carmen Moncau, *La mitología clàssica. Literatura, art, música*, Barcelona, Barcanova, 1994.
- Jean Seznec, *Los dioses de la antigüedad en la Edad Media y el Renacimiento*, Madrid, Taurus, 1987 (orig. Londres 1940).
- Jean-Pierre Vernant, *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid, Siglo XXI, 1982 (orig. 1974).
- Roger D. Woodard (ed.), *The Cambridge companion to Greek mythology*, Cambridge, Cambridge University Press, 2007 ([Versió electrònica](#), 2008, des de la UAB).

Aracniografia

- Assela Alamillo - Emma Rodríguez, *Mitología y arte* < <http://ntic.educacion.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2000/mitologia/Mitologia> >.
- Aaron J. Atsma, *Theoi Project* < <http://www.theoi.com> >.
- Laurel Bowman i Karen Friesen, *Classical Myth: The Ancient Sources* < http://web.uvic.ca/grs/departament_files/classical_myth >.
- *Diccionari Etimològic de la Mitologia Grega* (DEMGOL), Gruppo di Ricerca sul Mito e la Mitografia dell'Università di Trieste (GRIMM) < <http://demgol.units.it> >.
- Sebastià Giralt, *El laberint dels mites* < <http://www.xtec.cat/~sgiralt/labyrinthus/index1.htm> >.
- *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae* (LIMC) < <http://weblimc.org/> >.
- Carlos Parada, *Greek mythology link* < <http://www.maicar.com/GML> >.
- *Perseus Digital Library* (Tufts University): *Greek and Roman Materials* < <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection?collection=Perseus:collection:Greco-Roman> >.

Programari

Caldrà tenir el programa Teams instal·lat a l'ordinador.